

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
21.06.2021

Sak:

Økonomirapport 1. tertial 2021 - Det helsevitenskapelige fakultet

1 Innledning

Økonomirapport pr. 1. tertial 2021 legges frem for fakultetsstyret for å informere om økonomisk status på fakultetet pr. 1. tertial. Rapporten innleder med status for regnskap¹ og budsjett pr. 1. tertial 2021. Videre tar rapporten for seg budsjett 2021, utvikling i avsetninger ved Helsefak og håndtering av ny nasjonal retningslinje for avsetninger.

2 Regnskap og budsjett

Resultatregnskapet pr 1. tertial viser et mindreforbruk i forhold til periodens inntekter på 9,4 mill. kr (overskudd). Budsjettert merforbruk for perioden var 9,5 mill. kr, og regnskapet viser dermed et mindreforbruk i forhold til budsjett på 19 mill. kr.

Tabell 1 Utdrag fra resultatregnskap inkludert utvikling av regnskap mellom 1. tertial 2020 og 2021 og budsjettavvik pr 1. tertial 2021

RESULTATREGNSKAP	Regnskap		Budsjett			
Beløp i 1000 kroner	pr apr 2020	pr apr 2021	pr apr 2021	Utvikling regnskap	Budsjettavvik	
Inntekt fra bevilgninger	292 767	316 392	317 587		8,1 %	-0,4 %
Inntekt fra bidrags- og oppdrag:	85 442	80 031	105 919		-6,3 %	-24,4 %
Andre salgs- og driftsinntekter	1 805	813	867		-55,0 %	-6,2 %
Sum driftsinntekter	380 014	397 236	424 373		4,5 %	-6,4 %
Lønnskostnader	279 698	287 395	291 347		2,8 %	-1,4 %
Driftskostnader	62 321	52 952	95 288		-15,0 %	-44,4 %
Internhusleie	31 225	34 086	34 098		9,2 %	0,0 %
Avskrivninger	11 219	13 343	13 215		18,9 %	1,0 %
Sum driftskostnader	384 463	387 775	433 947		0,9 %	-10,6 %
Driftsresultat	-4 449	9 461	-9 574			

¹ Regnskapet er utarbeidet i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS). Balanseregnskapet viser eiendels-, kapital- og gjeldsposter som føres på fakultetet. Øvrige balanseposter føres på institusjonsnivå. Regnskap og budsjett er uttrekk fra regnskapssystemet pr. 31.05.2021.

2.1 Inntekter

Sammenlignet med regnskapet for 1. tertial 2020 økte fakultetets totale inntekter med 4,5%.

Inntekter fra bevilgning økte med 8,1 % mens bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) er redusert med 6,3%. Det er i hovedsak BOA som står for budsjettavviket på inntektssiden med 25,8 mill. kr lavere inntekter enn budsjettet.

2.2 Lønn og drift

Lønnskostnadene økte med 2,8% sammenlignet med 1. tertial 2020. Kostnadene var 4 mill. kr lavere enn budsjettet i perioden, dvs. et budsjettavvik på 1,4%.

Sammenlignet med regnskapet for 1. tertial 2020 gikk driftskostnadene ned 15 %. Kostnaden var 42 mill. kr lavere enn budsjettet, dvs. et budsjettavvik på 44%. Avviket skyldes hovedsakelig lavere kostnader knyttet til kjøp av varer, tjenester og investeringsutgifter. Avviket er relativt likt fordelt mellom bevilgning og BOA.

Det store budsjettavviket på driftskostnadene kan være et resultat av fortsatt strenge pandemirestriksjoner.

2.4 Budsjettkvalitet

Helsefak har hatt utfordringer med for dårlig budsjettkvalitet, særlig knyttet til drift og føringer mellom bevilgning og BOA. Økt budsjettkvalitet er et fokusområde og det arbeides kontinuerlig for å bidra til at budsjettet skal være et godt styringsverktøy for både institutt- og fakultetsledelsen. Budsjettavvik per 1. tertial viser at det i videre budsjettarbeid særskilt må jobbes med driftsbudsjett i både BOA og bevilgning.

3 Budsjett 2021

Sammenlignet med regnskap 2020 budsjetterer vi med en økning på 89 mill. kr i driftsinntekter og en økning på 161 mill. kr i driftskostnader i 2021. Regnskap pr 1. tertial indikerer at budsjettet er for optimistisk.

3.1 Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

Sammenlignet med regnskap 2020 budsjetteres det med en økning på 74 mill. kr i inntekter i BOA i 2021. I BOA er inntekter lik kostnader og det betyr at det forventes en aktivitetsøkning på 74 mill. kr i 2021. Regnskapet så langt viser ikke denne utviklingen.

3.2 Bevilgning

Sammenlignet med regnskap 2020 budsjetteres det med en økning på 21 mill. kr i inntekter fra kunnskapsdepartementet i 2021. Dette er en økning på 2,5% og anses som sannsynlig.

Budsjettet årsresultat viser et merforbruk på 68 mill. kr i 2021. Vi vil komme nærmere inn på dette merforbruket når bestilling fra nivå 1 angående avsetning drøftes senere i saken.

3.2.1 Strategiske disponeringer

3,5 % av fakultetets ramme settes årlig av til strategiske disponeringer. I 2021 utgjør dette 26,6 mill. kr. Per april 2021 er det disponert 4,8 mill. kr over tilgjengelig ramme for inneværende år, og 7,7 mill. kr over ramme i 2022. Det forventes imidlertid at noen av forpliktelsene kan bortfalle. Disponeringene fremkommer av vedlegg 1.

4 Status avsetninger ved Helsefak

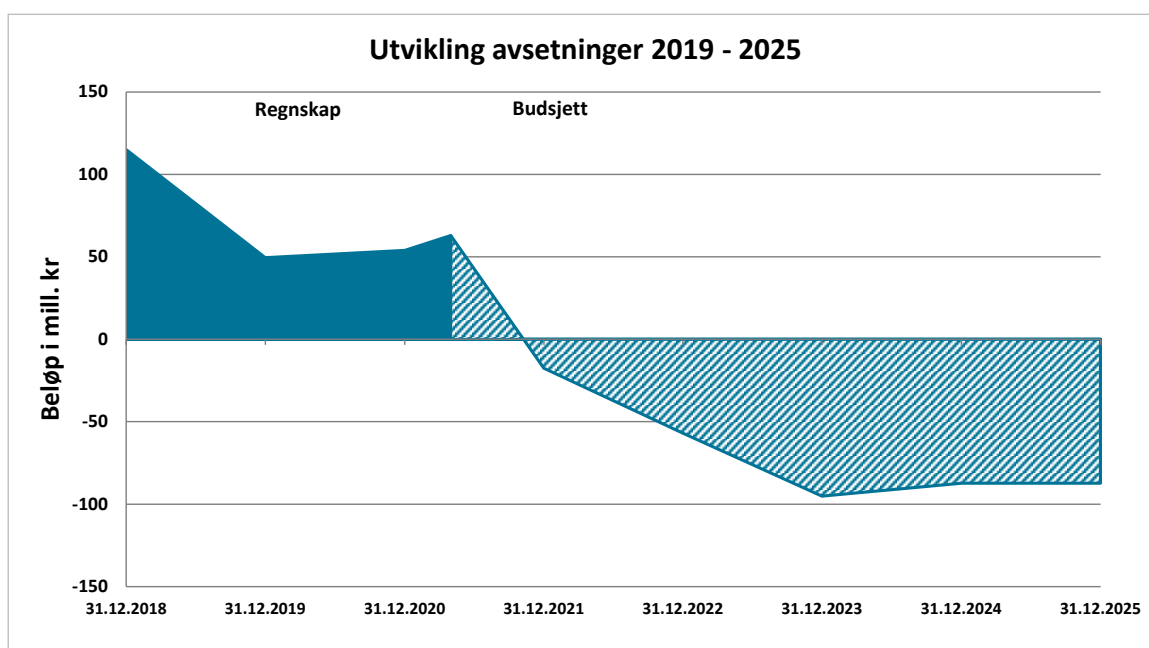
Avsetningene er i løpet av 1. tertial økt til 62,8 mill. kr. Helsefak budsjetterer med å redusere avsetningene i løpet av 2021 til 17,7 mill. kr i negative avsetninger. Avsetningene for inntektsført bevilgning vises i detalj i regnskapets note 15, del 1. Tabell 2 nedenfor viser en oppsummering.

Årsbudsjettet viser at Helsefak planlegger å ha negative avsetninger ved årsslutt. Hovedårsaken til dette er merkostnader AKM som budsjetteres med 57,6 mill. kr i negative avsetninger ved utgangen av 2021.

Tabell 2 Oppsummering note 15, del 1

	Avsetninger 31.12.2020	Avsetninger 31.04.2021	Budsjett 31.12.2021
Helsefak, note 15 del 1			
Driftsoppgaver	92 616	55 596	-17 597
Investeringsprosjekter	-38 668	1 744	-160
Andre departementer og finansieringskilder	0	5 500	0
Sum avsetninger, i hele 1000 kr	53 948	62 840	-17 757

Diagrammet under viser utvikling, og budsjettert utvikling, i avsetninger ved fakultetet i perioden 2019 til 2025. For perioden 2019 til 1. tertial 2021 vises faktiske avsetninger, mens det skraverte feltet viser budsjettert utvikling i avsetninger for perioden fra 2. tertial 2021 til 2025. Både tabell og diagram viser tydelig at Helsefak planlegger bruk av avsetningene i 2021 og at merkostnader AKM ikke har finansiering.

Figur 1 Utvikling avsetninger Helsefak 2019-2025, prototype 10-15

5 Nye retningslinjer og føringer for avsetninger

5.1 Retningslinjer og tak på avsetninger

KD har med virkning fra 2021 innført nytt reglement for universitetenes muligheter til å overføre ubenyttet bevilgning fra ett år til neste². Avsetningene vil deles inn i to hovedkategorier: investeringer og andre formål, og skal rapporteres i regnskapets note 15, del 1. UiT samlet sett skal ikke ha negative avsetninger innenfor kategoriene i note 15.

Det er ikke satt noen øvre grense for avsetning til investeringer, men slike avsetninger skal inngå i en investeringsplan som skal fastsettes av styret. Avsetninger til andre formål har en øvre grense på 5 % av bevilgningen fra KD det enkelte år. Grensen gjelder for institusjonen som helhet.

5.2 Føringer og økonomisk situasjon UiT

Den økonomiske situasjonen på UiT har endret seg fra et fokus på å redusere et for høyt avsetningsnivå til en situasjon hvor UiT kan risikere å levere et regnskap med negative avsetninger i 2021³. Universitetsdirektøren ber derfor enhetene budsjettere i henhold til årets budsjettramme, og dermed ikke bruke av avsetningene i 2021. Universitetsledelsen har opphevet de tidligere fastsatte interne nivåene for enhetenes avsetninger ved UiT (10% og 7%). Korrespondanse mellom nivå 1 og Helsefak rundt dette er vedlagt saken.

5.3 Vurderinger rundt nye føringer

De nye føringene fra universitetsledelsen om å ikke budsjettere bruk av avsetningene har store konsekvenser for Helsefak. Det har i flere år vært planlagt med en nedbygging av avsetningene på fakultetet. Det har vært fokus på å øke aktivitetsnivået og tilpasse oss tidligere krav fra universitetsledelsen om avsetninger under 7%. De endrede signalene fra UiT medfører en gass-brems-tilnærming til aktivitetsnivå som er vanskelig å gjennomføre. Det er ikke sikkert Helsefak klarer å levere fullt ut på bestilling om å ikke budsjettere med bruk av avsetninger i 2021.

6 Hvordan følge nye føringer?

6.1 Hva er problematisk med å utsette bruk av avsetninger?

Fakultetets flerårige budsjettfordelingsmodell tillater at enhetene budsjetterer med merforbruk det enkelte budsjettår, gitt at de balanserer sine prototype 10-budsjetter innen utgangen av budsjettår 5. Per tid betyr det at Helsefaks enheter skal budsjettere med å gå i balanse ved utgangen av 2025. Modellen ligger til grunn for årets budsjettering, men er nå til revidering for å tilpasses blant annet nye føringer for håndtering av avsetninger.

Egenfinansierte rekrutteringsstillinger, tematiske satsninger og andre mindre strategiske satsninger finansieres av avsetninger. Dette er prosjekter og planer som har gått over flere år og som ikke uten videre kan settes på pause eller stoppes.

Merkostnadene knyttet til AKM inngår i fakultetets avsetninger på note 15 og er hovedgrunnen til at fakultetet akkumulerer negative avsetninger.

² Reglement for statlige universiteter og høyskolars oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger), ephorte ref. 2020/7312-1.

³ OS 20/21 Budsjett- og økonomirapport per 1. tertial 2021

Universitetsledelsen er kjent med utfordringene knyttet til forsinkelsene med AKM-fasilitetene, og har tidligere gitt fakultetet godkjenning til å budsjettere med merforbruk knyttet til AKM. Merkostnadene beløp seg til 47,6 mill. kr ved utgangen av 2020. Merforbruket forventes å øke ytterligere frem til og med 2024. Dagens estimat tilsier et merforbruk på 135 mill. kr ved utgangen av 2024. Av de 135 mill. kr er 86 mill. kr uten finansiering. Per utgang av 2021 er budsjetterte avsetninger 57,6 mill. kr.

Tabell 3 Merkostnader AKM 2018-2024

Merkostnader AKM og AKM-fond	Regnskap 2018-2020	Budsjett 2021	Budsjettert resultat 2021	Budsjett 2022-2024	Prognose status 2024
Kostnader	47 627	38 905	86 532	48 429	134 961
Inntekter		28 860	28 860	20 000	48 860
Manglende finansiering / budsjettert avsetning			57 672		86 101

I S 26/21 Intern hovedfordeling av budsjett 2022, understreker universitetsledelsen behovet for ytterligere saldering av merkostnader AKM. Det jobbes fortsatt med en avklaring opp mot Statsbygg, men det antas at UiT vil måtte dekke betydelige kostnader selv. Det er rimelig å anta at Helsefak vil måtte bære deler av kostnadene. En konsekvens av dette kan bli et fremtidig rammekutt til enhetene. Et alternativ er omdisponering av avsetninger fra fakultetets enheter.

6.2 Tak på avsetninger

Fakultetsledelsen ønsker på nåværende tidspunkt å opprettholde et øvre tak på avsetninger på 7% til instituttene, på tross av at UiTs krav til fakultetene opphører. Det er flere institutt som fortsatt har høye avsetninger og et tak på avsetninger er en forutsigbar metode for å omdisponere avsetninger ved utgangen av året.

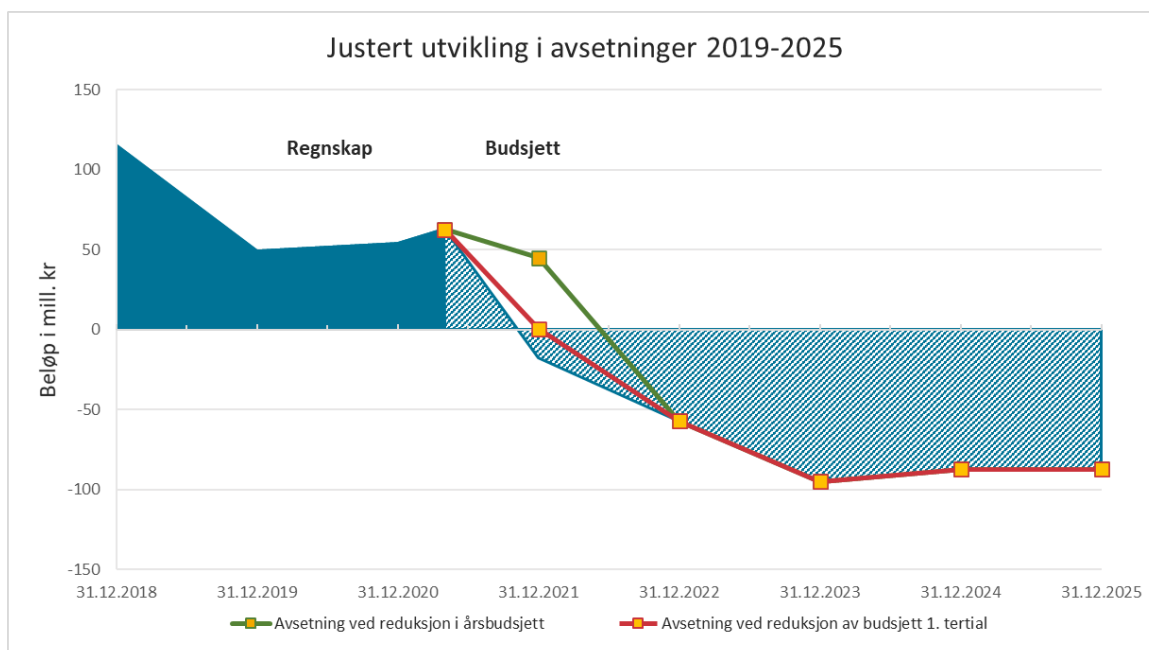
Selv om fakultetsledelsen vil vurdere en omdisponering av avsetninger over 7% av enhetenes inntekter, ønsker man samtidig å oppfordre instituttene til å ikke planlegge ny aktivitet i 2021 og heller ikke planlegge omdisponering av mindreforbruk så langt i år. Dette ønsker fakultetet skal gjennomføres samtidig som man skjærer faglig aktivitet og ikke bremser igangsatt aktivitet. Konsekvensen kan være at noe midler omdisponeres fra enhetene. Det igjen kan imidlertid redusere behovet for rammekutt for å dekke inn merkostnader AKM på et senere tidspunkt.

6.3 Mulige budsjettkorrigeringer

Fakultetet har over tid sett mindreforbruk, spesielt knyttet til drift. Da fjoråret var preget av pandemi og 2021 også i stor grad vil preges av dette, er det imidlertid vanskelig å sammenligne trender over tid. Fakultetets enheter har til en viss grad tatt høyde for ett semester med pandemiestriksjoner og -konsekvenser, men vi ser betydelige mindreforbruk på blant annet reise og møtevirksomhet. Vi vil videre redegjøre for hvordan vi i best mulig grad kan imøtekomme kravet fra universitetsledelsen om å ikke budsjettere utover tildelt ramme for 2021, dvs. ikke redusere avsetningsnivået for inneværende år.

En del av løsningen kan være å gjøre budsjettkorrigeringer basert på aktiviteten som har vært utført i 1. tertial. Budsjett blir da tilnærmet regnskap i 1. tertial. Her forutsetter vi at aktivitet som ikke ble gjennomført i 1. tertial ikke skal gjennomføres senere i regnskapsåret.

Den røde linjen viser budsjettert avsetninger ved en nedjustering av budsjett tilsvarende mindreforbruk pr 1. tertial på kontoklasse for drift og reise. En mer ekspansiv metode er å se på hvor stor prosentandel av budsjettet på kontoklasse for drift og reise som er brukt i 1. tertial, og justere ned budsjettet til tilsvarende nivå for hele året. Den grønne linjen viser budsjetterte avsetninger etter en prosentvis nedjustering av budsjettet.

Figur 2 Utvikling i avsetninger med linjer for alternativ budsjettering 2021

Tabellen under viser hvordan de ulike metodene for budsjettkorrigering påvirker note 15, del 1. Tabellen viser at selv med ekspansive budsjettjusteringer vil ikke Helsefak kunne budsjettere utelukkende på tildelt ramme i 2021.

Tabell 4 Budsjettert Note 15, del 1 ved utgangen av 2021 - 3 ulike budsjett

	Avsetninger 31.12.2020	Opprinnelig budsjett 31.12.2021	Budsjett 31.12.21 ved Rød justering	Budsjett 31.12.21 ved Grønn justering
Helsefak, note 15 del 1				
Driftsoppgaver	92 616	-17 386	631	44 934
Investeringsprosjekter	-38 668	-160	-160	-160
Andre departementer og finansieringskilde	0	0	0	0
Sum avsetninger, i hele 1000 kr	53 948	-17 546	471	44 774

Fakultetet må levere oppdatert budsjett til nivå 1 innen 16. august. Enhetene må relativt raskt avgjøre med hvilken metodikk deres budsjett kan reduseres. Fakultetsledelsen vil være tilgjengelig for dialog rundt problemstillinger som måtte oppstå.

6.4 Vri aktivitet mot BOA

Et annet element som kan vurderes er sammenhengen mellom reduksjon av avsetninger i bevilgning og oppbygging av avsetning i BOA. De siste års fokus på å bygge ned avsetningene i bevilgningsøkonomien kan ha gjort at det er prioritert å bruke bevilgningsmidler først der det har vært mulig. Det bør nå ses på om det er mulig å vri aktiviteten mer mot BOA i tiden fremover.

Tabell 5 Utvikling i avsetninger BOA 2017-2020

	Avsetninger 31.12.2017	Avsetninger 31.12.2018	Avsetninger 31.12.19	Avsetninger 31.12.2020
Helsefak, note 15, del 2				
Avsetning bidrag	57 113	88 359	78 492	84 800
Avsetning gaver og gaveforsterkning	9 769	6 769	225	35 583
Sum avsetninger tilskudd, bidrag og gaver	66 882	95 128	78 717	120 384

6.5 Videre dialog med universitetsledelsen

Det er planlagt møte med universitetsledelsen i juni for å arbeide videre med en løsning for finansiering av merforbruk AKM. Løsningen på hvordan tilnærme seg krav om å ikke budsjettere med bruk av avsetninger vil også drøftes med universitetsledelsen.

Thrina Loennechen
dekan
—

Kjetil Kvalsvik
fakultetsdirektør
—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandlere: seksjonsleder Ann-Sofie Rydningen, seniorrådgivere Grete Sagerup, Kine Nilsen og Lena Liatun, Seksjon for organisasjon og økonomi Helsefak.

Vedlegg

- 1 Brev fra nivå 1 : forberede innføring av ny nasjonal retningslinje for avsetninger
- 2 Svarbrev fra Helsefak: søknad om godkjenning av merforbruk 2021 fra Helsefak
- 3 Brev fra nivå 1: vedrørende retningslinjer for avsetninger og søknader om merforbruk i 2021
- 4 Regnskap 1. tertial 2021, Helsefak
- 5 Rapport strategiske midler